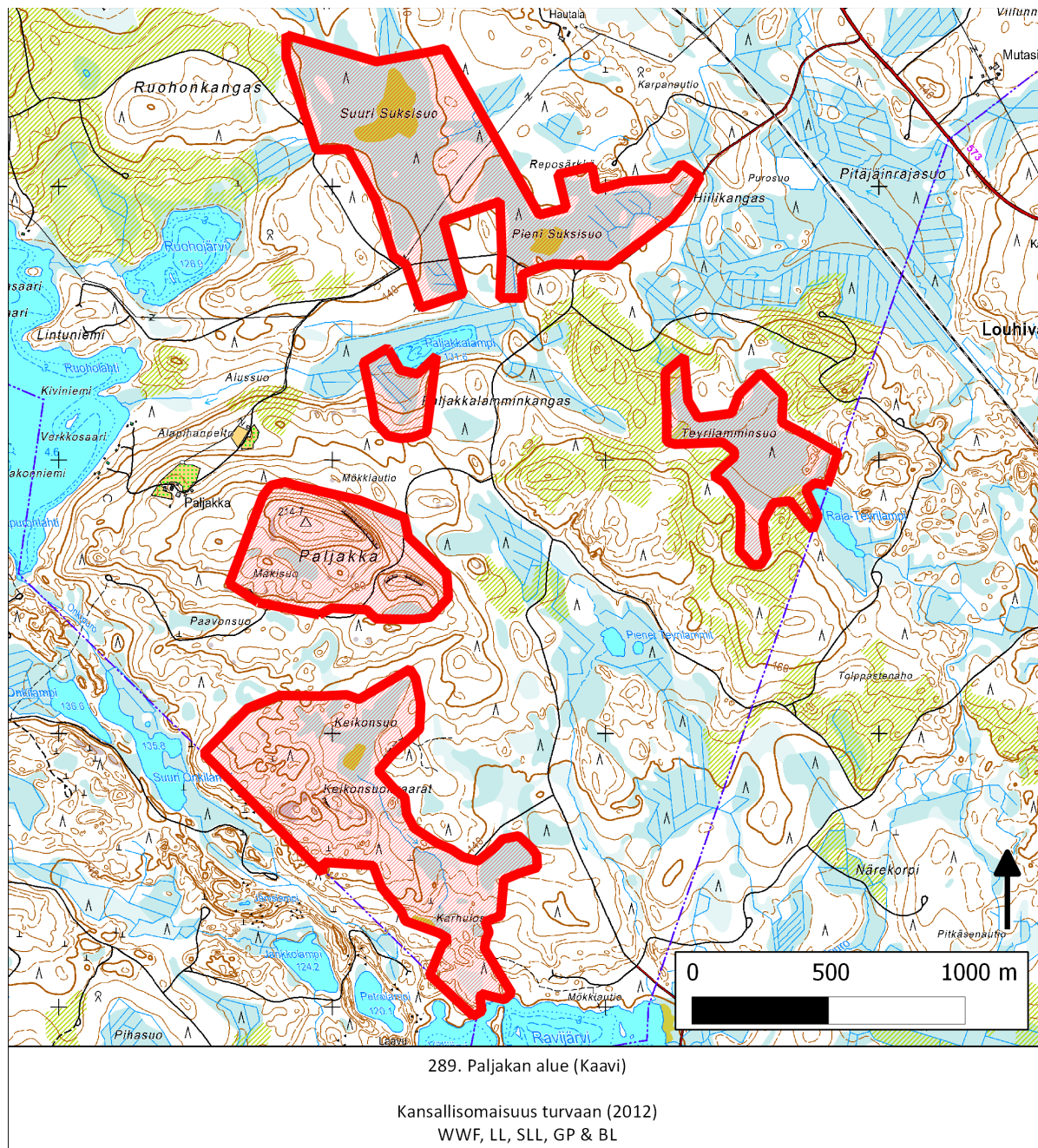

289. Paljakka (Kaavi)

Viisi erillistä, lähekkäistä kohdetta Kaavin kunnan kaakkoisnurkassa, lähellä Outokummun rajaa.

Pinta-ala

Karttarajauksen pinta-ala on 166 hehtaaria.

Yleiskuvaus

Kohteen osa-alueet ovat Keikonsuo-Karhuloso, Paljakka, Paljakkalammen lettoräme, Suksisuot ja Teyrilammensuo.

Keikonsuon-Karhuloson alue muodostuu Keikonsuosta ja sitä ympäröivistä metsistä, Keikonsuonvaaran kallioalueesta metsineen sekä Keikonsuolta Karhuloson kautta Ravijärveen valuvasta pienvesiketjusta. Pienvesiketju saa alkunsa Keikonsuon eteläpäässä olevasta, luonnontilaisen kaltaisesta lähteestä, mistä se jatkuu vaihtelevana purona alajuoksulle päin. Puron varrella on tehty hakkuita vaihtelevasti, mutta puro ja sen uoma ovat edelleen vähintään kohtalaisessa kunnossa. Keikonsuonvaaralla puusto on kuivimmilla osilla vanhaa männikköä, missä on jo paikoin järeää mäntylahopuuta, mutta valtaosin puusto on kuusivaltaista sekametsää. Keikonsuon länsipuoliset metsäalueet ovat topografialtaan pienipiirteisiä, vaihtelevasti käsiteltyjä metsiä. Haapaa kasvoi mm. yksittäisen kausikostean painanteen ympäristössä.

Varsinaisella Paljakan alueella ovat edustavimmat vanhat metsät. Alue on varsin korkealla (max. 215 mmpy) olevaa vaaranlakikuusikkoa ja metsissä on lakimetsien piirteitä, kuten varsin runsaasti tykkylumen aiheuttamia tuhoja. Alueelle onkin viimeisten viiden vuoden aikana syntynyt varsin runsaasti kuollutta puustoa paitsi tykkylumen, myös tuulenkaatojen myötä ja lahopuun kokonaismäärä on nykyään huomattava. Haavan, koivun, lepän ja pihlajan esiintyminen monipuolistaa kuusikon sekametsäluonnetta ja kalliorinteillä on myös vanhoja mäntyjä. Pohjoisrinteen alla on nuorempaa haavikkoa. Metsätien itäpuolinen, pienempi kalliometsä on kuivempaa ja mäntyvaltaisempaa kuin tien länsipuolinen. Pohjoisrinteiltä avautuu paikoin avoin maisema horisonttiin ja alueella on ilmeisimmin myös virkistyskäyttömerkitystä, alueella olevista poluista ja nuotiopaikoista päätellen. Rajaukseen on varsinaisen Paljakan alueen lisäksi sisällytetty myös vähemmän edustavia alueita, kuten pieniä suokuvioita ja soistuneita painanteita, joiden puusto on nuorta.

Paljakkalammin lettoräme käsittää Paljakkalammin lounaispäässä olevan, osin ojitetun lettorämekuvion sekä sitä ympäröiviä kangasmaita. Aluetta on ennallistettu syksyllä 2010 ja alueen vesitalous onkin sen jälkeen parantunut.

Ennen ojitusta lampeen viettävän suon keskellä on ollut ruohoista nevaa, avolettoa ja lettorämettä. Länsipäässä on karua rämeojikkkoa, alun perin ehkä isovarpurämettä. Suon itäreunalla on edelleen laajahko alue korpirämettä sekä ruoho- ja heinäkorpea ja mustikkakorpea, joka on osaksi ojituksen kuivattamaa. Suon kaakkoiskulmalla rinteessä ja sen alla on n. sadan metrin matkalla upottavia lähdehetteikköjä, joista suuri osa on vesitaloudeltaan häiriintymättömiä. Suotyyppejä ovat lähteinen ruohokorpi ja saniaiskorpi. Kuivimmilla kohdilla on mustikkakorpea ja kangaskorpea. Rajaukseen on sisällytetty myös suohon rajautuva varttuneen metsän sekametsäkuvio, jolla kasvaa mm. haapaa.

Suksisuot on kaksiosainen, rämevaltainen suokokonaisuus. Lyhytkortinen nevaräme ja tupasvillaräme ovat Suuren Suksisuon vallitsevia suotyyppejä, mutta eteläreunassa suolla on myös korpireunus. Suon tyyppillisin piirre on kuitenkin tiheä, keloutunut puusto, joka on edustavimmillaan suon pohjoisosissa. Rajauksen länsiosassa, Suksisuon ja valtionmaapalstan rajan välillä, on otettu mukaan rajausteknisistä syistä pieni määrä kangasmaita, joilla ei ole METSO-arvoja.

Teyrilammensuo on tuoreiden hakkuiden ympäröimä rämevaltainen alue.

METSO-arvot ja muut erityiset luonnonarvot

METSO-arvot vaihtelevat kohteittain, mutta lyhyesti voidaan todeta Paljakan alueella olevan edustavimmat lahopuustoiset vanhat metsät. Edustavimmat puustoiset suot ovat puolestaan Paljakkalammen lettorämeellä sekä rämeiden osalta laaja-alaisemmin Suksisoilla ja Teyrilammensuolla. Keikonsuon-Karhuloson alueella taas esiintyy useita eri METSO-elinympäristöjä (pienvesien lähimetsät, puustoiset suot, kalliot).

Lajistoarvot

Paljakkalammen lettoräme: tavallisimpien suovarpujen, sarojen ja ruohojen lisäksi rehevyyttä alueella ilmentävät paikoin runsas rätvänä, siniheinä ja kataja. Myös järviruokoa kasvaa suolla monessa kohdassa. Alueella on parin hehtaarin alalla hyvin monipuolinen rahkasammallajisto ja lehtisammaliakin on varsinkin suon yläreunalla monipuolisesti (tarkempi sammallajilista saatavissa).

Alueiden pesimälinnustoon kuuluvat mm. metso (NT, RT) ja pyy ja Suurella Suksisuolla pesivät vuonna 2006 keltävästäräkki (VU), liro ja tilhi. Keikonsuon–Karhuloson alueelta on tuore syksyinen havainto kuukkelista (NT, RT).

Yhteenveto suojeluarvoista

Lähekkäisten luontokohteiden edustava verkosto, jossa monipuolinen metsäisten METSO-elinympäristöjen valikoima. Ympäristössä ei muita suojelukohteita lähellä.

Tietolähteet

- vuosien 2005-2012 maastokäynnit (Hölttä ym.)
- syksyn 2010 Paljakanlammin ennallistamistalkoot (suotyyppi- ja lajitiedot Raimo Heikkilä)
- Kaavin GTK:n turvevararaportti (1982)
- ilmakuvat

